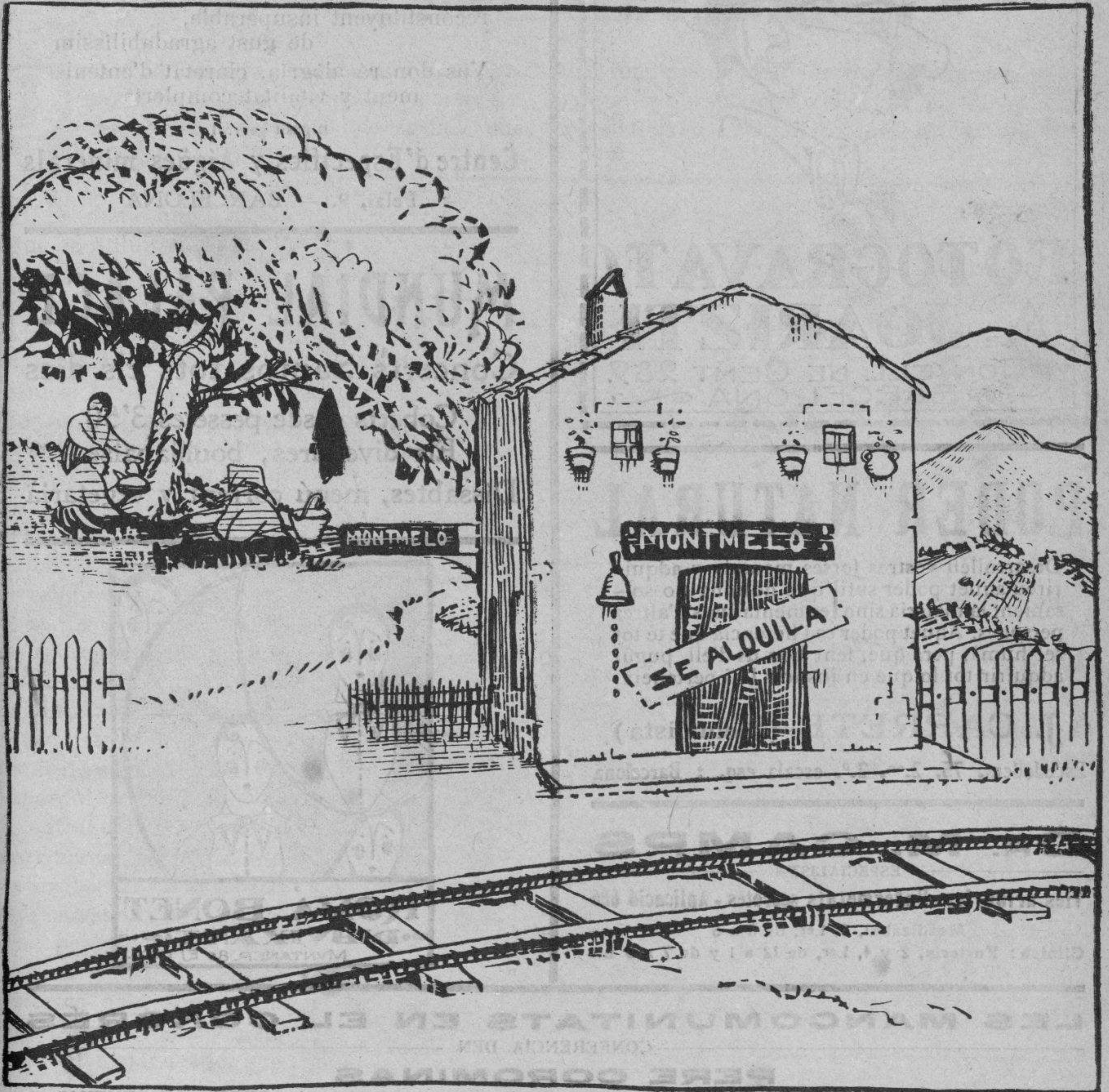

EL GATIN

DE LA VAGA FERROVIARIA

El que se de l'estació: Mireu nois, me sembla que guanyaré més, are, amb uns dies de fer brenades, que am vint anys de trevallar.

FOTOGRAVATS
A. JOARIZTI
 CONSELL DE CENT 289.
 BARCELONA

PODER NATURAL

Desarrolleu vostres forces mentals y adquirireu aquet poder sutil que domina no solament la materia sino les mentalitats d'altres persones. Aquet poder es l'herencia que té tot ser humà, pera que, fent bon ús d'ell, pugui adquirir tot lo que en justícia l'hi perteneix.

J. CARRETÉ (Mentalista)

Escudellers, 75, 2.^{on}, 2.ª, escala esq. : Barcelona

DR. M. CAMPS
 ESPECIALISTA

Vies urinaries - Enfermetats secretes - Aplicació 606

Mendizábal, 6, 1.er, de 3 a 5

Clínica: Fusteria, 2 y 4, 1.er, de 12 a 1 y de 7 a 9 nit

**¡ La vellesa es mes horrible
 que la mort!**

Se pot arribar a tenir molts anys sense
 esser vell, si's pren ab constancia la

Enofosforina Serra

reconstituyent insuperable,
 de gust agradabilíssim
 Vos donará alegría, claretat d'enteni-
 ment y vitalitat complerta

Dipòsit general

Centre d'Específics y Aigües minerals

Pelai, 9. — BARCELONA

MUNDIAL PALACE

Concerts Santos tots els dies

Coberts desde pessetes 3'50

Els divendres, bouillabaise

Dissabtes, menú corrent y vegetarià

LES MANCOMUNITATS EN EL CONGRÉS

CONFERENCIA DEN

PERE COROMINAS

EDITADA PER EL GALL

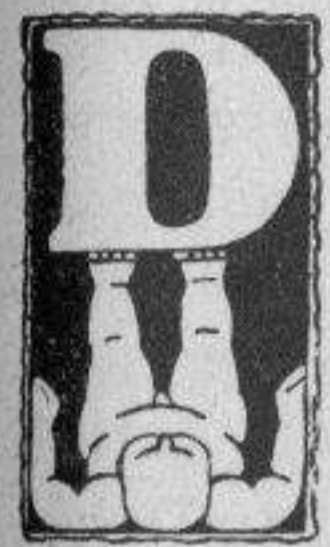
:: PREU : 15 CÉNTIMS ::

Se ven : A Barcelona en els kioscs, en les societats catalanistes y en les administracions de *El Poble Català* y EL GALL
 A fora, en les societats catalanistes y a casa nostres corresponsals

LES DEMANDES A L'ADMINISTRADOR

El catalanisme obrer

DEVANT [d'Espanya, novament Catalunya. No hi ha qüestió plantejada a nostra terra que no devingui desseguida una qüestió catalanista.

Quan no es pel caràcter que li donen els que aquí lluiten, es per lo que volen veurehi o per la significació que se li atribueix, ja desde les esteres del govern, ja desde 'ls altres pobles hispànics.

Fins am lo que menys semblava que tingués de passar, ha passat també, com a nou episodi d'aquesta lluita secular entre dos caràcters irreconciliables tancats dintre'l marc esquifit d'un Estat centralista. La vaga dels carrilaires està plantejada y'l conflicte que ab ella sorgeix, fort, amenassador, té tot l'aspecte d'un conflicte català.

Els nostres obrers prou varen anar al congrés de Madrid, entrant a la Federació de carrilaires espanyols. Les seves ansies son les ansies de tots els companys obrers d'Espanya; però además d'aquelles tenen a satisfer ansies perentories que aquells no senten. Aquí 's treballa més, a causa del major tràfic, que en les demás xarxes carrileres espanyoles. La xarxa catalana, ab menys kilòmetres de vía que les demás seccions, produeix a la companyia

més rendiments que les restants xarxes. Doncs, perque 'ls obrers que an aquesta major producció contribueixen, ¿no han d'obtenir un major guany?

LO DEL MARROC

- El gall: Amic lleó, t'amagreixes...
- El lleó: Amic gall, te cauen les plomes.
- El gall: Tinc d'ensenyar als moros que Igualtat, Llibertat, Fraternitat y els calers pels francesos.
- El lleó: Tinc d'ensenyar als moros la religió catòlica, y els calers pels francesos, els alemanys, els anglesos.

Y si per necessitats del servey la Companyia s'ha vist obligada a canviar l'horari que regia en la xarxa catalana, augmentant, aixís, les hores de treball dels obrers en ella ocupats; ¿per què no augmentan el salari d'aquets homes, que am son major treball, contribuiràn, encara, a un major guany de la Companyia?

¡Atureuvos! — els criden desde Madrid. ¡Esperunos a nosaltres, que hi anirèm tots, a la lluita! — els diuen els demés d'Espanya.

Lo mateix de sempre.

Avui es amb els carrilaires. Ahir va ser amb altres oficis. Abans ha estat amb els polítics, amb els economistes, amb els artistes, am tothom.

Es el problema d'ara, el mateix problema d'abans, el mateix problema de sempre. S'han passat mitg sigle pregonant la conveniencia d'anar a una reconstitució política, económic y social, d'aquest Estat pobre y decadent. Am tots els tons ha sonat la paraula regeneració; però quan a Catalunya ha sortit una veu y darrera d'ella una actitud decidida a emprendre un camí regenerador, s'ha respost del restant d'Espanya, am la mateixa demanda:—¡Atureuvos!

Generalment a la demanda sempre s'hi ha accedit, però ha vingut el moment actual, en el qual els carrilaires no s'han entés de raons y han fet la seva. ¡Anirèu sols a la lluita y perderèu! —els han dit. —¡Y bé sols lluitarèm, però som forts y al guanyar us ensenyarèm com se practiquen les lluites socials y com se va a la victoria!

Ja era hora que això fos. Y mireu lo curios del cas. Adopten aquesta actitud, precisament, els que no son polítics, els que no tenen en les seves organiscions cap llevat catalanista, els que's troben solidariscats amb els demés companys d'Espanya, pel llas que crea la mateixa pena soferta y pel que gustosos ells mateixos han acceptat de la federació.

¿Qué'ls obrers no son catalanistes? Ni n'han de ser tampoc, entenent per catalanisme una agrupació determinada amb organisció y disciplines polítiques. L'obrer solament ha d'esser obrer, atent sempre a les seves reivindicacions y disposat a lluitar per elles. ¡Prou que a l'entrar en batalla farà de català y obrarà a la catalana! Fins, moltes vegades, no obstant sa voluntat, fins casi sempre, sense donarsen compte...

Y es que per demunt de tot hi ha quelcom d'indestructible que no pot morir: aquesta rassa nostra, aquesta ànima que'ns fa ser tal com som y que

es impossible enmotllarla a la faisò d'una ànima forastera.

¡Es aquesta ànima que'ns feu tenir el primer ferrocarril d'Espanya, com avui ens fa tenir la primera vaga carrilera, com demà farà tenir la primera victoria an aquets homes soferts que trevalen dotze, catorce y divuit hores per un miserable mos de pa, que encare hi ha qui'ls hi regateja!

— ¡Atureuvos! — criden desde Madrid.

— ¡Avant! — criden a Catalunya.

Veusaquí, en aquets dos crits, sintetiscada l'ànima de dos pobles.

Les matemàtiques den Diego Ruiz

EN Diego Ruiz continúa dient en *El Poble Català*. Cada día publica una oració, algunes de les quals més llargues que una lletania.

No fa gaires dies ne dedicà una als carrilaires. Ho trobèm molt bé, perque'ls carrilaires tenen tota la nostra simpatia.

Però, home de Déu, D. Diego Ruiz, ¿qué no sab de comptes vosté?

¿Com es que diu que hi ha a Sitges un carrilaire que fa seixanta cinc anys que presta servei?

¿Qué no ho sap que'l ferrocarril de Matarò a Barcelona, el primer d'Espanya, se va inaugurar la primavera de l'any 1848, o sigui ara fa seixanta quatre anys?

Se veu que això de les oracions està renyit ab les matemàtiques.

Present

que dediquèm al *general cristiano* y a la Lliga Regionalista:

ESTE MONUMENTO ESTÁ DEDICADO AL HÉROE Y MÁRTIR
JOSÉ RIZAL

QUE MURIÓ FUSILADO POR DEFENDER LAS LIBERTADES DE SU PATRIA, EL DÍA 30 DE DICIEMBRE DE 1896, EN ESTE SITIO, CAMPO DE BAGUMBAYAN. HA SIDO ERIGIDO POR SUSCRIPCIÓN PÚBLICA, SEGÚN LA LEY N.º 243.

Fragment de la làpida que en la ciutat de Manila s'ha axecat a la memoria de Rizal, l'héroie que manà fusellar aquell que després ens havia de donar l'autonomia als catalans, segons els hàbils de la Lliga.

DE VUIT EN VUIT

A propòsit dels carrilayres de la xarxa catalana

Amb això dels carrilayres jo no sé qui té rahó però crech que l'esbrinarho no es pas cosa de molt joch; vaig llegí els *Aucells de Gavia*, d'en Coca (¡ Deu lo perdó!) y creyeu que ab tal lectura, amics, ja n'hi ha ben bé prou: avans que ser carrilayre val més tocà el pirandó y anarsen, baldament sia al Riff o bé al Polo Nort, a portarli les maletes a Don Paquito Cambó.

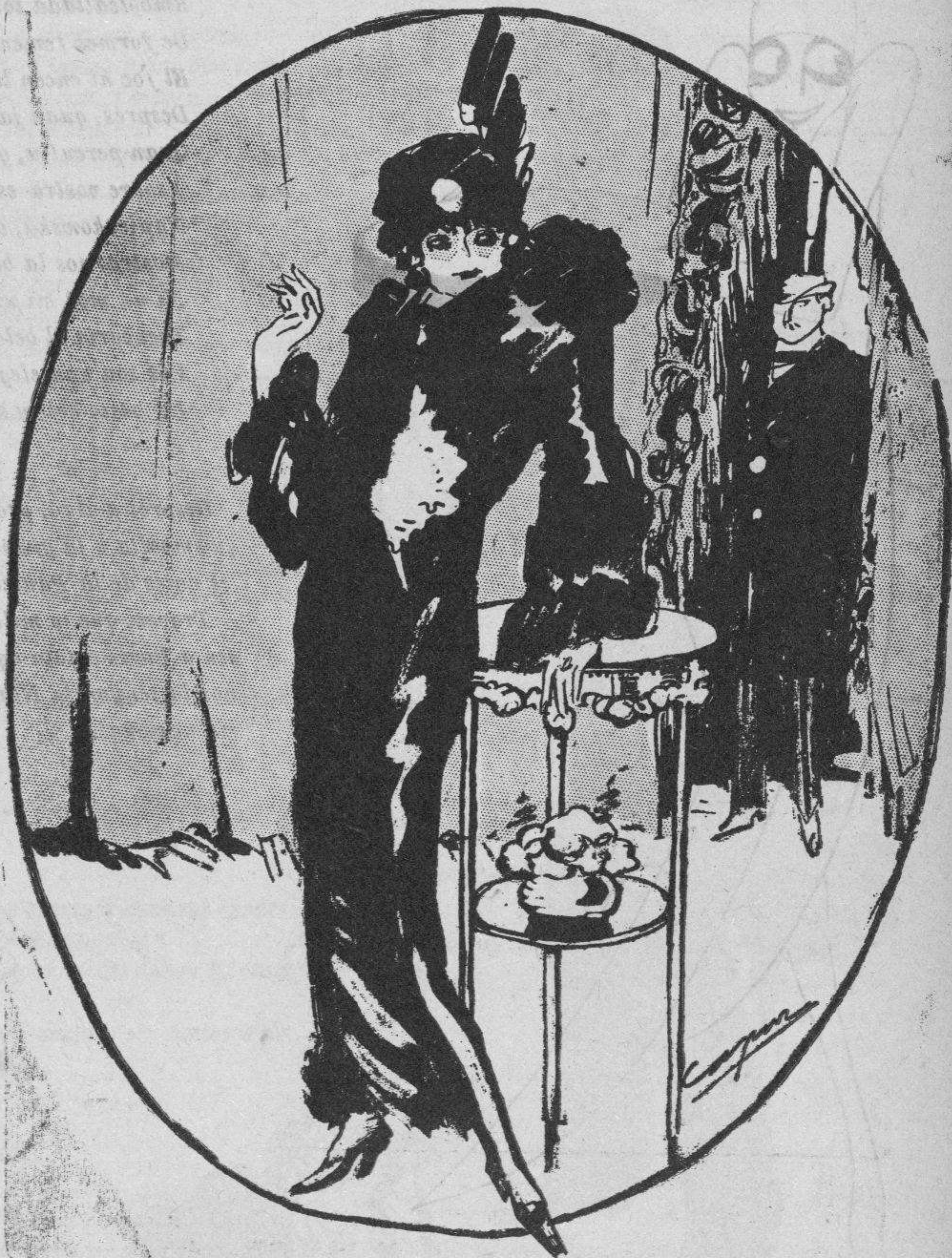
Jo penso qu'els carrilayres tenen tota la rahó, y si per cas no la tenen no es per falta de raons, que molts cops tenintla tota no s'encerta en la ocasió o no's té prou diplomacia, o no s'han pres precaucions, no's fa el joc a n'algún vivo qu'els tracta com a moltóns, o per volé anar depressa no's té la organisació que fa falta, o be s'ensenya el punt flach y les traicions la cobardía y la forsa que s'aprofiten de tot desfan en molt poques hores el més abnegat esforços.

Però lo que jo vull dirvos carrilayres, es això: els quins us fan la traveta son els altres... espanyols, aquells qui trevallen menos que tots vosaltres, que sou, en qüestió de temps y feyna y jornals, l'ase dels cops, aquells que prou vàn buscarvos al fer la *Federació* y us deixen a l'estacada y us fan embarcar tots sols, y quan veuen que la barca sola y tot va dret al port, llavors criden: «— ¡ Atureu-vos! ¡ Per pietat! ¡ Per germanor!

¡ No hi aneu sols! ¡ Espereunos!
¡ Si per cás hem de ser tots! »
Es allò de la *hidalgua del noble pueblo español*.

—
Carrilayres: quan a soles passèu els comptes d'això, sospeseu ben bé les coses, aquilatèu les raóns, y cerquèu també les culpes... Si la culpa es l'unió

amb els *hermanos del alma del resto de la nación...*
— això dels *restos y restas*, sempre m'ha fet mal de cor; — aneusen pel vostre compte y doneu-els-hi expressions, que de *hermanitos del alma*, aquí ja n'estèm tips tots els que fan de carrilayre y també aquells que no en són.
EL GALL DE LA PASSIÓ

Ell: Si, dona, aném, que ja'n surten de trens.

Ella: ¡ Y cal ¡ que't penses que no m'estimo la vida

A la dansarina

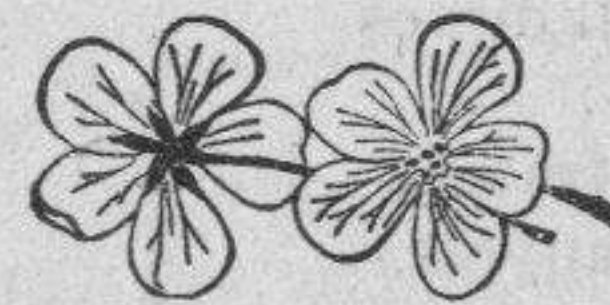
Napierkowska

EPÍGRAMA

*Quan, girant sobre'ls dits, adelanteu airosa,
 Embolcallada tota en lli revelador
 De formes femenines, en les mirades nostres
 El foc hi encén la voluptat. Després,
 Després, quan ja la dansa encarna en el cos vostre,
 Quan percutiu, graciosa, l'instrument primitiu,
 O sobre vostra espatlla s'alsa l'ànfora esbelta,
 Napierkowska, aleshores podrieu dansar nua,
 Mostrarnos la bellesa del vostre gracil cos ;
 Ni un mot, ni una mirada impura
 Trencaria el bell ritme del vostre moiment,
 Vos sou una elegante Tanagra rediviva,
 Un gesto bell y simple que per sempre viurà.*

*Després d'això, protestem rabiosament de la decoració
 qu'emvolta a la gran artista, del Sultán, de l'eunuc y
 les noies de la Pauleta que surten avans.*

*Trovem que lo millor que podrien fer seria emportar-
 sen a París a tota aquesta trinca y a nosaltres deixar-
 nos la senyoreta Napierkowska a qui proclamariem glo-
 ria nacional.*

Payarett

Max Linder

Al presentar als nostres lectors a tant distingit y elegant senyor, ja sabem lo que'ns diràn :

— Home, a n'ell ja'l coneixiem.

Y tindrà rahò.

Pro ; ah ! senyors, les tradicions d'aquesta exigeixen que al peu dels retrats de personalitats ilustres hi vagin unes ratlles de servidor anomenat bibliograf de la Casa.

Amb això vaig a descobrirlos a Max Linder.

Max Linder es : « El patinador inexpert », aquell jovincel ardit, am l'atreuiment de l'ignorancia, que s'enfila sobre les rodetes y gira, tomba, cau, s'aixeca y torna a caure, fins que'l seu vestit es fet a trossos.

Max Linder es « El Penjat », aquell suicida per amor estupendament còmic. No's comprèn com ha pogut vencer les dificultats per penjarse y aguantar tanta d'estona.

Per fi tot acaba bé.

Max es el protagonista de « Un casament per telèfono » y com de « Un casament per telèfono », de « Max fa broma », « Max està trist », « Max menja », « Max dorm », Max, Max, Max.....

Totes o casi totes les noies de Barcelona hi han somniat amb aquet tipu blincadis, que cambia d'hermilles a diari y de levites cada dia. Com que tot arriba a n'aquet mon, are'l tenim a Barcelona tan tost fent pantomines pels carrers, com fent el mico desde una llotja de la Plassa de Toros, com guanyant un grapat de centes pessetes per representar Le pédicure par amour y fer veure una estona com si estès borratxo.

Y mireu lo que son les coses. Aixis com quan la Raquel Meller, qui volia veurerla, qui omplenava el teatre eren les dames, les belles y gentils dames ; are amb en Max, qui hi va, qui omplena Novedades som els homenots.

Jo n'he trovat el desllorigador de tot, emprò, d'aquesta anomalia.

Es com segueix :

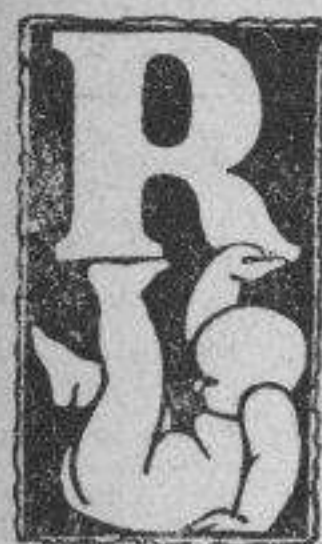
— ¿ Qui es aquesta fulana, qu'ensenya cançons verdes als nostres marits, promesos, germans, fills ?

— ¿ Qui es aquet Max, de qui parlen les dones de casa fa dos mesos ?

Y avans dels interessats, van a veurels els curiosos de allò perque interessen.

*De l'Arnau a Novetats,
'Nèm a can Linder,
'Nèm a can Linder.
De l'Arnau a Novetats,
'Nèm a can Linder
Max, Max, Max.*

RESULTA curiós. Vinga plorar, vinga sumicar, però vinga omplir barcos pera anar a Tarragona. Y doncs, tot allò de la mort del Catalanisme, ¿on queda?

Se veu que això del catalanisme té set vides com els gats. Es de lo que a Madrid no saben avenirse; es lo que en Mori, que per l'influencia fatídica del nom, l'havia assassinat tantes vegades, no sab explicar-se.

Entre'l mico de que'ls carrilaires catalans han fet present a *sus hermanos de las demás regiones* y la pròxima assamblea catalanista de Tarragona, tenim por que D. Clodoaldo's fereixi. L'home no'l podrà resistir aquest reviscolament de la *hidra*. A no trigar gaire tornarem a veure aquelles parelles de polissons, matant *hidras* pels carrers com si adobessin matalassos. ¡Vaja si ho veurèm)... Y lo que es més: no anirèm bé que no ho vegèm... Es que era deliciós veure aquells exercicis sportius en plena Rambla contra *los malvados separatistas*.

Era aquella època en que un amic nostre viatjava ab un *hidalgo* dels més furients. L'home estava exaltat contra los *hijos espúreos*. No tenint en el vagó ningú a qui comunicar les seves exaltacions, les va empendre ab el nostre amic.

Aquet se l'escoltava com qui sent ploure.

L'*hidalgo*—que si no recordèm malament se deia Ladrón de Guevara —vinga dir mal dels separatistes, dels catalanistes, dels autonomistes, dels regionalistes, en fi, de tots els istes haguts y per haver. El nostre amic, mig endormiscat, vinga no ferne cas.

Per fi preguntà'l Sr. Ladrón de Guevara :

— Pero, por suerte, serán pocos esos maldites separatistas. ¿ verdad ?

— Sí, aun son pocos — contestà'l nostre amic fregantse ab els punys les parpelles, — unos cien mil...

El pobre Sr. Ladrón de Guevara va quedar astorat. Allò no era pera les seves dèbils forces d'*hidalgo* vingut a menys. El nostre amic, viatjant de panyos de Tarrassa, el va tenir d'auxiliar, retornantlo d'aquell desmai patriòtic.

¡Quants se'n desmaiaren ara ab motiu de l'Assamblea Catalanista de Tarragona !

— Yo creía que el catalanismo había muerto...

— Doncs miri, senyor, ha quedat tal com era. Res, es allò que diuen : ni natural...

— Pero ¿son muchos los catalanistas?

— Per ara encara pocs : tants mils. Però ja creixeràn !... ¿Qué no ho veu que a Madrid hi tenen

≡≡≡ L'Assamblea

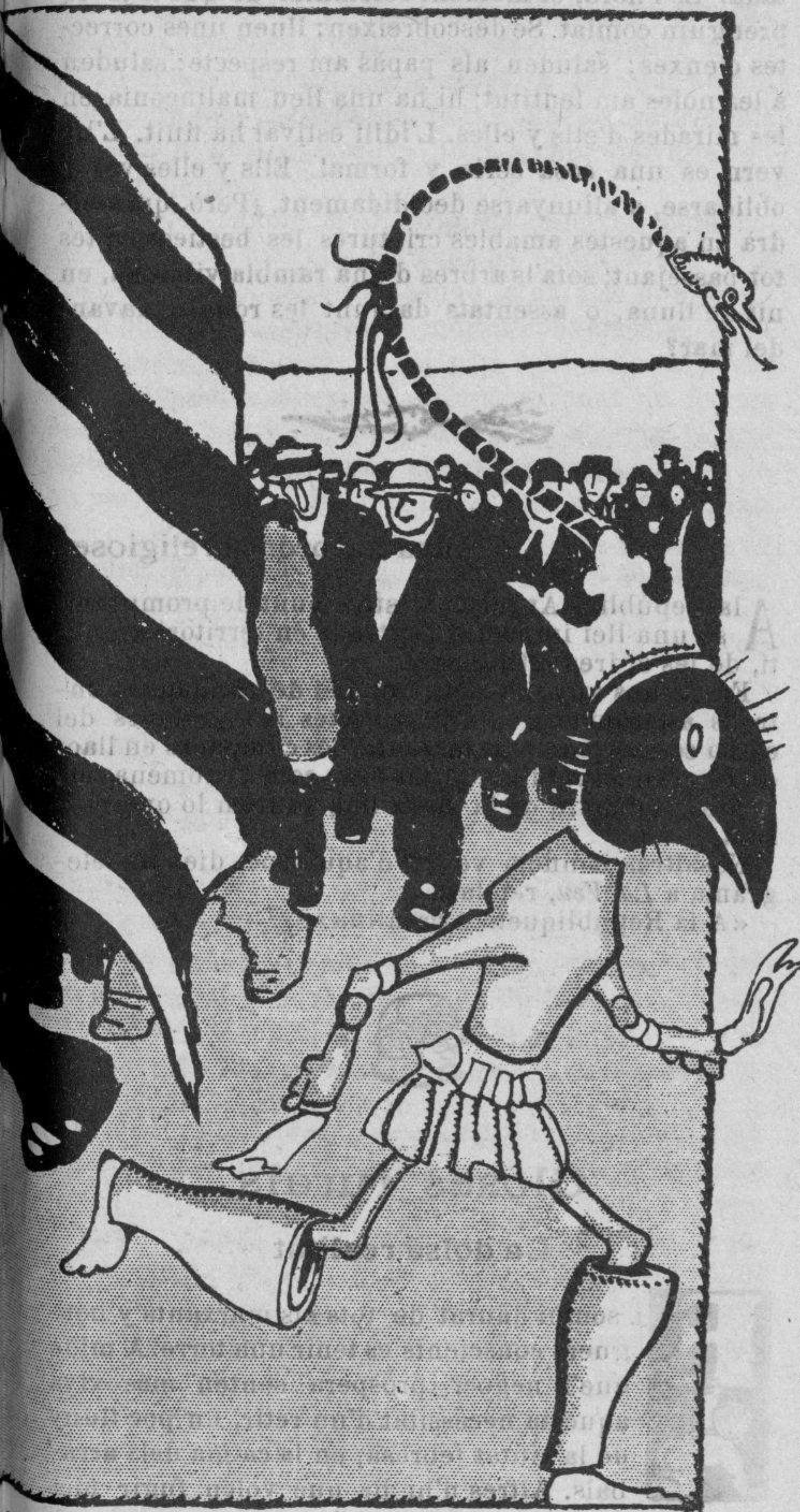
Tots els catalanistes!
La Veu: Guillem, q

una tan gran incubadora que no para de llensarne a la vida ?

* * *
L'altre dia parlavem ab un dels organitzadors de la propera Assamblea — a la qual no cal dirho que

e Tarragona

¡Viva Catalunya!
¡Viva el torero.

EL GALL hi serà representat, — mostrantse'l nostre amic entusiasmats per l'èxit que a hores d'ara ja ha alcançat aquell gran aplec de catalanistes que's celebrarà'l dia 6 del mes vinent.

El nostre amic em deia les dificultats am que's

topa pera trovar un local adequat on poguerhi inquirir tants y tants companys de causa que anirèm a l'històrica ciutat de tots els indrets de Catalunya, pera deliberar respecte la sort de nostra patria.

L'èxit ja està avui assegurat, em deia. Hem omplert ja un barco d'excursionistes y estèm a punt d'omplir el segon. Y si am dos no n'hi ha prou, ne fletarèm tres y quatre, tants com siguin necessaris.

La fe del nostre amic ens entusiasmà també a nosaltres. ¡Que sigui tota una esquadra la que vagi a Tarragona, flamejant al sol els colors de nostra bandera barrada! ¡Que siguin de tot Catalunya, els catalans que acudixin a Tarragona, a donà fe del seu amor a la patria!

*
**

Hi serèm tots a l'Assamblea. No hi mancarà ningú que sigui catalanista.

D'Amèrica han vingut adhesions de totes les societats y agrupacions catalanistes. De Catalunya a ningú a calgut que se'l pregués pera acudirhi.

Son els d'un petit grupet conegut per regionalista els que's neguen amb aquesta abraçada de germanor que se'ls demana; els que's neguen a acudir a deliberar, entre germans, respecte la sort de la casa propia. Son els que ja han abandonat la familia enduts pel seu afany de vida de vici, y's llensen al vagabondatge, com si no tinguessin llar, ni mare, ni germans, ni res. Per ells tot el mon els es patria, tot home els es germà... Pero en cada terra que trepitgen procuren posarhi un esglaó pera pujar amunt en el camí de sa ambició desmesurada; en cada home que tracten, procuren trovarhi un escambell pera arribar allí on ells volen. ¿Dignitat? ¿Amor? ¿Esperit de sacrifici? ¿Catalunya? ¡Paraules, paraules, paraules!

¡Si avui, de tant correr pel mon de la política, no's recorden d'on han nascut! Entre tantes mans ab les que han encaixat, no reconeixen les dels germans.

¡Que no hi vinguin, dons, aquets a Tarragona! Mentres els catalanistes deliberin y discuteixin y s'apassionin per les coses de Catalunya, ells, junts amb els caeics, amb els de la Defensa Social, amb els prevaricadors dels tramvies, am tot lo que constitueix el baix fons de la política catalana que's juguin als daus la vestidura de la patria.

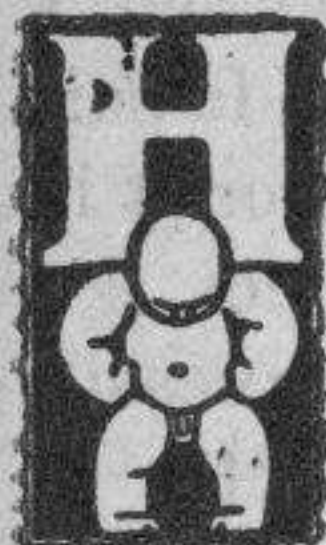
¡Pero si haguessin assistit a l'Assamblea, lo que hauriem fet, seria avalarlos el seu catalanisme! ¿Cubrir amb un pabelló honrat una mercaderia averiada? ¡Y aleshores sí, que hauriem fet un tort a la patria!

El ferroviari : D. Eusebi, are que *La Publicidad* se vol fer reformista, ¿vostès no volen que'ns reformem nosaltres?

D. Eusebi : Si, veurà : es que nosaltres no'ns acabem de decidir mai.

Fí d'istiu

HA acabat l'istiu y l'estiueig llangueix en una irremeiable agonía.

L'amenassa dels carrilaires ha precipitat el retorn de les famílies prudentes; la presència de Max-Linder a Barcelona ha produït apreciables efectes en el sí de les famílies noveleres; la sequedat, per últim, ha expulsat d'alguns llocs a les gents qui's vanten de netes y's duïen incompatibles am l'aigua mesurada.

Ademés s'han retret les velles raons de sempre, am les paraules de sempre : Ai, are, a la tardor, els dies tan curts, les vetlles tan llargues... A les sis ja s'ha de tancar tothom a casa... ¡Y el camp se posa tan trist!

Aixís es que a l'hora present no queda gaire gent a fora.

Aixís es que'ls trens d'aquests dies venen plens d'estiuejans. Si us planteu davant de les deplorables estacions barcelonines en hores d'arribada fruireu d'un dolç espectacle. Entre la multitud dels qui arriuen distingireu unes cares alegres y esverades. Son ells. Un papà nerviós que crida'ls individus de sa família pera que no s'esgarriin; una mamá, com cal, que marxa poc a poc, endarrerida; un parell de minyones am cistells d'anar a plassa en qual fons poden sospitar ous frescos, llomillo y butifarra; dues, tres, quatre noies primes un xic enmorenides, am vestits clars, amb una gran toia de flors que s'han esfullat una mica en el viatge; voltant an aquestes noies un o dos jovincells, que han combinat els afers de manera que'ls permetessin tornar en aquesta joiosa comitiva, y que are els hi volen dur els rams y els

paquets. Una vegada passats els consums, avans d'invadir un tramvia, tots se decanten fugint de la gentada. Es l'hora, el moment solemniat de que'ls joves prenguin comiat. Se descobreixen; lluen unes correctes clenxes; saluden als papàs am respecte; saluden a les noies am lentitut; hi ha una lleu malinconía en les mirades d'ells y elles. L'idili estival ha finit. L'hivern es una cosa seria y formal. Ells y elles van a oblidarse, a allunyarse decididament. ¿Però, qui pendrà an aquestes amables criatures les bestieses dites tot passejant, sota'ls arbres d'una rambla vilatana, en nit de lluna, o assentats damunt les roques, davant del mar?

Contra les ordres religioses

A la República Argentina està a punt de promulgar-se una llei impedint l'entrada en territori argentí, de les ordres religioses.

Fa alguns anys se dictà una llei de residència contra'ls anarquistes. Aleshores totes les granotes del camp conservador varen ventar les campanes en llaor de la gran República Argentina, com l'anomenaven.

Ara, am motiu de la nova llei, veurèm lo que passarà.

Nosaltres confièm veure d'aquí pocs dies un telegrama a *La Veu*, retolat:

« A la Republicueta Argentina ».

Gloses rurals

La dolsa realitat

EL somni daurat de tots els marxants y botiguers conscients es tenir una torre. A mida que'l negoci prospera senten més viva aquesta necessitat d'un retir, un poc lluny de la ciutat febrosa, en la calma dels arrabais. Altres n'hi ha que volen fugir mes lluny encare: volen el camp, el veritable camp, amb un parell d'hores de tren pera arribarhi, am boscos y prats y, sobre tot, am fonts a qual vora se puguin fer arrossos, mentres tant el vi s'hi refresca.

An aquesta darrera mena de botiguers, de tendetes bucòliques, pertany al matrimoni Moll.

Vetaquí que aquets senyors han vingut tres estius seguits... Y es una vila diminuta y blanca, al bell mitj d'una plana verda, un riu la travessa y la fecunda: robustes boscuries la volten; les fonts hi canten eter-

nalment... Els senyors Moll tenien un reconet d'estalvis. La temptació era massa forta: han caigut.

A la vora del camí, a l'extrem de la vila han comprat terres. ¡Ja son propietaris rurals! ¡ Això marxa! El somni comença a realitzar-se. Marit y muller viuen en un éxtasi. Surten com sempre, a passejar ab tothom, però aviat se separen de la colla. «Nosaltres ens en anem al nostre terreny» diuen a chor amb una veu inefable.

Ells, els senyors Moll, prou se daleixen pera comensar la construcció; però no es possible are com are; els paletes de la vila tenen feina. Cal que prenguin paciència. Després de moltes converses se trova gent que'ls fassi la tanca. Al cap d'un més les seves terres son defensades per un mur coronat de ferries punxes. El matrimoni en té una gran alegria: la propietat li sembla mes seva, el domini mes definitiu. Ja no parlen del terreny, sino del « tancat »: es un grau més en la realizació del somni. Desd'are s'aparten de la colla. Al caure la tarda la senyora Moll sua tan copiosament que fins aquesta hora no s'atreveix a sortir; poc a poquet van al tancat. La senyora Moll s'asseu sobre una pedra rodona y solemne com ella mateixa: el conjunt te un aire de divinitat búdica. Ell va d'una banda a l'altre, prenent mides y monolejant. Ja es fosc quan abandonen el tancat. Algunes nits, en havent sopat, el senyor Moll no sab resistir y s'en va tot sol, a contemplar les seves terres sota la llum somniosa dels estels. Quant retorna desseguida's fica al llit ont la muller espera desvetllada y conta les impressions de son passeig nocturn. Y moltes vegades toquen les primeres hores de la matinada y, encare, en la pacífica serenitat d'aquella cambra nupcial, ressonen les veus dels esposos que parlen de ciments, de fustes y rejoles.

A la fi, després de cinc setmanas d'impaciència, han comensat les obres. Dintre'l tancat vibra un modest aixàm de trevalladors; passant, se sent un alegre dringar d'eines; de tant en tant s'obre el rextat y entra un carro curull de materials. Pera'ls senyors Moll ha arriuat un període culminant d'apassionanta activitat. Per fortuna el sol de setembre, benavolent am la Sra. Moll, li permet caminar a tothora; aixís no s'ha de quedar a casa, deixant anar sol al seu marit.

He passat per davant del tancat. La gran porta de ferro era entr'oberta. M'he embadalit una estona. Una paret sobreixia dos pams de terra. Al seu damunt, drets, solemnes, els Srs. Moll, guaiten les altres parets que's van alsant... ¡ Oh'l somni que's va fent carn, pedra, poc a poc, dolsament!... Estaven silenciosos. M'han dit que aixís se passen gaire be tot el dia. Animetes envejoses fan corre que aquesta assiduitat se deu a desitg de vigilar pera que'ls trevalladors no badin o no'ls estafi el contratista... No ho cregueu pas. Yo us asseguro que es una cosa molt més espiritual, més íntima y tranquila. — TYTIRUS.

Curiós judici d'Espanya

CURIÓS lo que passa amb Espanya.

Limitant ab una gran nació, que s'anomena Fransa, amb una jove república que s'anomena Portugal y amb un territori que's un niu de raons, que s'anomena Riff, existeix una cosa geogràficament coneguda per Espanya. Al producte d'aquesta cosa se'l coneix vulgarment per un espanyol.

La idea que sorgeix d'aquesta paraula res te de particular a primera vista. Un espanyol es un home com un altre qualsevulga.

Aquí està l'inexactitut.

Un espanyol es un home com qualsevulga altre espanyol.

No s'assembla sino a sí mateix. Es l'únic exemplar de l'especie animal que's destrueix a sí mateix, sens més motiu que'l plaer de destruir-se.

Això l'enmena fatalment fins a lo absurde.

Parleu dels espanyols a un espanyol y us donarà de la seva familia una ben trista idea. Tot lo que ha sigut y es en tots els pobles de la terra no pot ser a

Y com s'ho arreglarà per anar a veure els malalts de fora? No ananthi, home, no ananthi.

Espanya, segons els espanyols. Parleulis per exemple, de forma de govern.

No pot ser la monàrquica absolutista, perquè el poble es massa instruit.

No pot ser la republicana, perquè al poble li manca la deguda instrucció.

No pot ser la monàrquica-representativa, perquè el poble està tip y desenganyat de farses.

No pot ser l'unitaria, perquè està mancat d'una historia, d'unes costums y d'unes necessitats comunes.

No pot ser la federal, perquè te una mateixa tradició, uns mateixos interessos, un mateix pervindre y perquè la seva veritable importancia en el mon està lligada amb el fet de la seva unitat.

De manera que, si escoltem als espanyols, persones molt doctes y intel·ligents en la materia, a Espanya no hi ha forma de govern possible.

Si de l'orde polític pasem a l'econòmic, ens trobem amb idéntiques dificultats, creades així mateix per els espanyols.

Espanya no pot ser lliurecambista, perquè te grans industries que protegir en certes provincies.

Tampoc pot ser proteccionista, perquè te grans interessos oposats que salvar en altres provincies.

No es possible que tinga un crescut pressupost, perquè els contribuents no poden ja amb el pes de tantes càrregues.

Ni es possible rebaixar el pressupost, perquè no hi ha modo de que els pobles visquin a la moderna y paguin a l'antiga.

Té que passarse amb un exèrcit reduït, pera accontentar a una part del poble.

No es possible que això siga, pera accontentar a l'altra part del poble, que veu aixecarse com un fantasma el perill de la revolució.

Tal es el judici d'Espanya, format de bona fe per els espanyols.

No en va els estrangers fan corre que Espanya es un país curiós... molt curiós...

Artícles den Martí Julià

L'«Associació Catalanista», de Gracia, prepara una edició, recull dels articles publicats en periòdics y revistes per aquest home incansable, que's diu Martí Julià, president avans de l'«Unió Catalanista».

Es obra patriòtica y obra de justicia. Els articles den Martí Julià, son un breviarí d'amor a la patria. Aquest home admirable, de voluntat y fe, mereix tributs dels catalans.

Per això creiem justa la manera com se porta a cap aquesta edició, o sigui per subscripció popular entre els aimants de les lletres, els devots del catalanisme, els amics y admiradors den Martí y Julià.

EL GALL s'adhereix desd'ara a la pensada y obra en ses oficines llista pera rebre inscripcions a l'obra del president de l'«Unió Catalanista».

Comunicat interessant

E'NS demana l'inserciò :

« La Junta Directiva de la Lliga Regionalista, en sessió darrerament celebrada, acordà, honorable Sr., testimoniarnos la seva més viva simpatia, aixís com la dels socis als quals representa, que, encara que bastants reduïts, no per això deixen de pensar y sentir sempre, tal com pensen y senten els que, de entre bastidors, son els cridats a portar el tinglado.

Y'l nostre pensar, distingit Sr., es que, en els actuals moments esteu realisant un gran bé a la causa de la pau y de la tranquil·litat de la nostra mai prou estimada Barcelona. Vostra conducta es mereixedora de tota lloa y, entenentho aixís, la entitat, per nosaltres representada, s'ha dirigit a D. Antoni Maura y a don Joan Lacierva, recomenantlos que, al formar novament govern, vos tingui present pera premiarvosho, a vos y als qui am vos colaboren a l'obra de pacificació dels esperits y de destrucció dels enemichs dels fonaments de la societat, que no paren ni un moment de laborar contra'l govern tan sabiament exercit pels insignes patricis D. Enric Prat de la Riba y D. Francesc Cambó, l'un desde la presidencia de la Diputació Provincial y l'altre desde'l seu càrrec d'advocat de la Companyia Anònima de tramvies.

L'acort darrerament pres pels accionistes del diari que tan hàbilment dirigiu, ens ha ompler de goig y d'alegría. Val a dir, per això, que no esperavem menys del vostre provat patriotisme, amor a la ciutat y esperit de sacrifici envers aquesta entitat per nosaltres representada.

Certament, senyor, la vostra conducta es la millor de les que podiau pendre. L'enemic on millor pot destruirse, es en sa propia casa : per això vos y 'ls nostres heu fet santament en quedarvos dintre 'l clos de la Unió Federal Nacionalista Republicana, desde les fileres de la qual, podrèu combatre, més que d'enlloc, als pertorbadors nacionalistes, aixís com oposarvos als seus plans desatinats de reconstitució d'una patria catalana, ideal passat de moda, ab el qual cap noucentista que s'estima un xic, pot pensarhi.

Aixís, avui ratifiqueu d'una manera patent y clara, aquell espai que ja'ns donaren després dels fets vandàlics, quan l'ilustre estadista D. Joan Lacierva se «liaba la manta a la cabeza» y'l nostre diligent y celós oficial de senatori Sr. Pol, escribía ¡l'emocionant article « Delaten ! »

Es cert, senyor, que la gent de bé sempre's troba; que la sang no's torna mai aigua y que «genio y figura hasta la sepultura». Aixís avui, vosaltres, després d'haver fet la «cajetilla del soldado», d'haver glorificat com se mereixia an aquell gran home enomenat Portas; d'haver rosegat l'honra del senyor Robert, que si encara visqués l'hauríem de treure com varem treure an en Domenech y Muntaner y altres; d'haver defensat la guerra de Melilla, que tant convé an en Comillas; d'haver fet el sacrifici, alguns dels vostres, d'oferirse pera fusellar an en Ferrer, po-

deu, honorable senyor, actuar de reventa-vagues en la dels carrilaires y de destructors de l'esperit nacionalista que, malhauradament y com ressavi pertorbador, encara alguns volen sustentar y que's refugin en les fileres de l'«U. F. N. R.»

Senyor, rebeu els més profonds respectes de la «Lliga Regionalista» y de sa Junta Directiva.

Déu vos guardi molts anys per la defensa de l'ordre social y de la santa unitat espanyola.

Barcelona 24 de setembre de 1912. Festivitat de nostra patrona, la mare de Déu de la Mercè.

El president, *Raymond d'Abadal*. — El Secretari, *Joan Vallés y Pujals*.

Honorable senyor Director de *La Publicidad*.

Hi ha un segell que sembla porta unes quatre barres, que apareix quelcom borrós, y que diu «Lliga Regionalista. — Barcelona».

L'ATRACO DEL CARRER DEL VIDRE

L'Emperador: Agafeu els cèntims, macos, agafeu els cèntims, que jo ja tinc els duros.

Cambó advocat

UN ciutadà ha posat un plet a la companyia de tramvies, perquè aquesta no ha complert la seva oferta d'ensenyar a qui's sollicités, per a l'estudi, els documents pertinents a l'expedient de la reversió.

En defensa de la Companyia ha sortit el *leader* regionalista senyor Cambó, qui, en l'escrit presentat, no's limita a defensar a la Companyia que'l paga y que mercè a pagarlo, pot explotar tranquilament al Municipi barceloní, sino que insulta al ciutadà que ha presentat el plet, dient, entre altres coses, que la seva conducta obeeix a veure si pot arrencar algunes pessetes de la Companyia.

Ja ho digueren els vells catalanistes, que aquet jove aniria lluny, perquè lo que es de barra en te per ell y per tots els de la *Lliga*, que ja es tenirne!

Si se'ns hagués acudit més aviat, n'hauríem fet una caricatura d'aquet epissodi: Quina: En Cambó presentant a la Companyia'ls comptes dels seus honoraris y'ls de la seva gent per actuar de pinxo que insulta al vianant honrat que passa pel carrer y surt en defensa de la raó atropellada.

Els regionalistes tramviaris

JA ho sabíem, però ens hi hem refermat encare més. Aquets senyors regionalistes que mentint un amor a Barcelona que no senten, pogueren aconseguir apoderarse del govern de la ciutat, ara desde'l govern, fan ali escandalosament amb els cacics contra'ls quals axecaren el cos electoral y amb els malversadors de cabals públics que, com l'agram, se troben per totes les vinyes.

Y no hi fan ali per combinacions polítiques de més o menys bona llei, sino per les coses més renyides amb un sentit recte de justícia y d'ètica.

A l'Ajuntament, la majoria varen votar aquet negoci escandalós que representa l'aplassament de la reversió dels tramvies. Un e'ells, el Sr. Carreras Candi, va firmar el dictàmen y'n va ser ponent. El seu diari, no ha dit ni unaparaula contra'l negoci escandalós...

Y devant d'aquestes conductes, encare es l'hora que'l partit procedeixi contra'ls regidors inmorals. ¿Es que, dintre la *Lliga*, son tots iguals? ¿Es que, en qüestions de moralitat administrativa, son tots uns els regionalistes y'ls corifeus den Lerroux?

Aixís deu ser, per quan la Comissió Provincial, integrada per tots els partits — excepte l'Unió Catalana — ha rebutjat, ab el sol vot en contra d'un federal nacionalista, el recurs d'alsada que diversos ciutadans presentaren contra l'acort monstruós de l'Ajuntament.

Y tinguis en compte que per la constitució de la majoria caciquista-carca-regionalista, que governa la Diputació, qui mana allí, qui te vara alta, fent y desfent lo que li dongui la gana, es en Prat y Sarrà, vulgarment conegut per Prat de la Riba.

No més ens mancava veure això. ¡En Prat de brasse amb en Foronda!

Fins ara el President de la Diputació, devant de la gent política, apareixia ab certa aureola de rectitut, encare que entregat ab cos y ànima an aquesta política de renunciaments empresos de bastant temps ensà per la *Lliga*; però d'ara endavant, entre en Prat de la Riba y en Lerroux, no hi haurà cap diferencia: en Foronda els ha unit pera sempre més, en maridatge tramviari...

¡Per haver de veure això, no calia treure an en Planas y Casals!

* *

LEGIM en *Las Noticias* del diumenge lo que segueix:

« Por error puramente material, dijimos, al reseñar las fiestas celebradas estos días en San Gervasio, que bajo el entoldado que hacía frente al «Turó Park» bailaron las señoritas de Pérez, siendo así que no fueron las de tan distinguida familia, sino las de Rodríguez las que allí lucieron sus habilidades coreográficas. »

Senyors de *Las Noticias*, amic Roldós, si ens té sense cuidado que siguin Pérez o Rodríguez o Sánchez.

Les senyorettes aquestes que fan rectificar tenen el nom sempre acabat en z.

* *

DINTRE un tramvia ens miravem una rara parella. Ella grossa, amb els cabells tenyits, amb els pits rebotint per sobre l'apretadíssima cotilla, volia figurar uns trenta cinc o trenta vuit anys. Evidentement ne tenia més de seixanta cinc.

Ell una mica envellit, vestit severament, trist, macilent. Volia semblar que passava dels trenta vuit o trenta nou. Evidentement no'ls tenia.

Anaven escandalosament enjoiats. Ell, mirava a les Rambles; ella, el mirava a n'ell. Ella li volia fer brasse, ell cansadament l'apartava. Pregunta ella:

— ¿Qué no't troves bé, Paco?

— Sí.

Aleshores y am l'escusa d'unes bolves de pols la dama grossa feu una magarrufa a n'el cansat marit. Ell s'aparta un poc, després accepta pacient.

Una esbelta, bella, crudel modisteta deixa anar la cascata d'una rialla interminable.

La dama esguarda airada.

El galán enrogí.

La insolent, tapantse la boca, seguí els dibuixos de ses mitjes calades.

≡ EL GALL ≡

SETMANARI NACIONALISTA

Cantarà cada dijous

Número solt : **10 cèntims**

SUSCRIPCIÓ : Catalunya, **1'50 Ptes.** trimestre; fora **2'50 Ptes.**

■ ■ ■

Editarà, en follets de propaganda, els treballs més
:: sobressortints dels primers escriptors catalans ::

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

Entrega als seus subscriptors, cada semestre, tres obres bellament editades, de 300 planes
Quota mínima semestral : **5 pessetes**

OBRES DEL PRIMER SEMESTRE DE 1912

Estudis de Literatura Catalana, per Manel de Montoliu, pròleg de Miquel S. Oliver.

Origen del coneixement, pel doctor R. Turró.

Historia contemporania dels moviments nacionalistes, per A. Rovira y Virgili, pròleg de Pere Corominas.

≡ OBRES COMPLETES ≡

DE

JOAN MARAGALL

≡ GUSTAU GILI, Editor :: Carrer Universitat, 45, interior ≡

— Noies, no tinc ni una *pela*.

— Doncs, ¿de que serveix ser regidor y votar la reversió dels tranvies?